

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ పంచమస్కంధే పంచవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ పంచమస్కంధే పంచవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

తస్య మూలదేశే త్రింశద్ద్యోజనసహస్రాంతర ఆస్తే
యా వై కలా భగవతస్తామసీ సమాఖ్యాతానంత
ఇతి సాత్వతీయా ద్రష్టృదృశ్యయోః సంకర్షణ -
మహామిత్యభిమానలక్షణం యం సంకర్షణ -
మిత్యాచక్షతే ॥ 1 ॥

యస్యేదం క్షితిమండలం భగవతోఽనంతమూర్తేః
సహస్రశిరస ఏకస్మిన్నేవ శీర్షణి ద్రియమాణం
సిద్ధార్థ ఇవ లక్ష్యతే ॥ 2 ॥

యస్య హ వా ఇదం కాలేనోపసంజిహ్వాతోఽమర్ష -
విరచితరుచిరభ్రమద్భువోరంతరేణ సాంకర్షణో
నామ రుద్ర ఏకాదశవ్రూహస్త్వక్షస్తిశిఖం
శూలముత్తంభయన్నదతిష్ఠత్ ॥ 3 ॥

యస్యాంఘ్రికమలయుగలారుణవిశదనఖ -
మణిషండమండలేష్వహిపతయః సహ
సాత్వతర్షభైరేకాంతభక్తియోగేనావనమంతః
స్వవదనాని పరిస్ఫురత్కుండలప్రభా -

మండితగండస్థలాన్యతిమనోహరాణి
ప్రముదితమనసః ఖలు విలోకయంతి || 4 ||

యస్యైవ హి నాగరాజకుమార్య ఆశిష ఆశాసానా -
శ్చార్వంగవలయవిలసితవిశదవిపులధవలసుభగ -
రుచిరభుజరజతస్తంభేష్వగురుచందనకుంకుమపంకాను -
లేపేనావలింపమానాస్తదభిమర్శనోన్మథితహృదయ -
మకరధ్వజావేశరుచిరలలితస్మితాస్తదనురాగ -
మదముదితమదవిఘూర్ణితారుణకరుణావలోకనయన -
వదనారవిందం సప్రీడం కిల విలోకయంతి || 5 ||

స ఏవ భగవాననంతోఽనంతగుణార్ణవ ఆదిదేవ
ఉపసంహృతామర్షరోషవేగో లోకానాం స్వస్థయ
ఆస్తి || 6 ||

ధ్యాయమానః సురాసురోరగసిద్ధగంధర్వవిద్యాధర -
మునిగణైరనవరతమదముదితవికృతవిహ్వలలోచనః
సులలితముఖరికామృతేనాప్యాయమానః స్వపార్షద -
విబుధయూథపతీనపరిష్థానరాగనవతులసీకామోద -
మధ్వాసవేన మాద్యన్ మధుకరవ్రాతమధురగీతశ్రియం
వైజయంతీం స్వాం వనమాలాం నీలవాసా ఏకకుండలో
హలకకుది కృతసుభగసుందరభుజో భగవాన్
మాహేంద్రో వారణేంద్ర ఇవ కాంచనీం కక్షాముదారలీలో
బిభర్తి || 7 ||

య ఏష ఏవమనుశ్రుతో ధ్యాయమానో ముముక్షూణామనాది -
కాలకర్మవాసనాగ్రథితమవిద్యామయం హృదయగ్రంథిం
సత్త్వరజస్తమోమయమంతర్హృదయం గత ఆశు నిర్భినత్తి

తస్యానుభావాన్ భగవాన్ స్వామంభువో నారదః సహ
తుంబురుణా సభాయాం బ్రహ్మణః సంశ్లోకయామాస || 8 ||

ఉత్పత్తిస్థితిలయహేతవోఽస్య కల్పాః
సత్త్వాద్యాః ప్రకృతిగుణా యదీక్షయాఽఽసన్ |
యద్రూపం ధ్రువమకృతం యదేకమాత్మన్
నానాధాత్యథము హ వేద తస్య వర్త్య || 9 ||

మూర్తిం నః పురుకృపయా బభార సత్త్వం
సంశుద్ధం సదసదిదం విభాతి యత్ర |
యల్లీలాం మృగపతిరాదదేఽనవద్యా -
మాదాతుం స్వజనమనాంస్యదారవీర్యః || 10 ||

యన్నామ శ్రుతమనుకీర్తయేదకస్మా -
దార్తో వా యది పతితః ప్రలంభనాద్వా |
హంత్యంహః సపది నృణామశేషమన్యం
కం శేషాద్భగవత ఆశ్రయేన్ముముక్షుః || 11 ||

మూర్ధన్యర్పితమణువత్సహస్రమూర్ధ్నో
భూగోలం సగిరిసరిత్సముద్రసత్త్వం |
ఆనంత్యాదనిమితవిక్రమస్య భూమ్నః
కో వీర్యాణ్యధిగణయేత్సహస్రజిహ్వః || 12 ||

ఏవంప్రభావో భగవాననంతో
దురంతవీర్యోరుగుణానుభావః |
మూలే రసాయాః స్థిత ఆత్మతంత్రో
యో లీలయా క్షాం స్థితయే బిభర్తి || 13 ||

ఏతా హ్యేవేహ నృభిరుపగంతవ్యా గతయో యథా
కర్మవినిర్మితా యథోపదేశమనువర్ణితాః కామాన్
కామయమానైః || 14 ||

ఏతావతీర్హి రాజన్ పుంసః ప్రవృత్తిలక్షణస్య ధర్మస్య
విపాకగతయ ఉచ్ఛావచా విసదృశా యథాప్రశ్నం
వ్యాచఖ్యే కిమన్యత్కథయామ ఇతి || 15 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
పంచమస్కంధే భూవివరవిధ్యుపవర్ణనం నామ పంచవింశోఽధ్యాయః ||